

APSTIPRINĀTA
ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes
30.12.2025. lēmumu Nr. 51/1-1

APSTIPRINĀTA
ar VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs"
10.12.2025. valdes lēmumu Nr. 148/2-2

Iekšējās kontroles sistēmas politika

1. Politikā lietotie termini un saīsinājumi

- 1.1. **COSO** - Sponsorēto organizāciju Komiteja (*The Committee of Sponsoring Organizations*).
- 1.2. **IKS** - iekšējās kontroles sistēma.
- 1.3. **IKT** – informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.
- 1.4. **LSM** - valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Sabiedriskais medijs", kas nodrošina Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumā noteikto sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu vispārējo stratēģisko mērķi, darbības pamatprincipus un sabiedrisko pasūtījumu.
- 1.5. **SEPLP** – Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, kas ir LSM valsts kapitāla daļu turētāja un augstākā lēmēj institūcija, kura pilda arī padomes funkcijas.

2. Politikas mērķis un vispārīgie jautājumi

- 2.1. IKS ir LSM pārvaldības, t.sk. risku vadības sastāvdaļa, kas nodrošina LSM mērķu sasniegšanu, informācijas ticamību un darbības atbilstību tiesību aktiem.
- 2.2. IKS politikas (turpmāk – Politika) mērķis ir noteikt LSM IKS principus, struktūru un atbildību, lai nodrošinātu LSM:
 - 2.2.1. stratēģisko mērķu un uzdevumu sasniegšanu;
 - 2.2.2. efektīvu un ilgtspējīgu darbību sabiedrības interesēs, redakcionālo neatkarību un uzticamas informācijas apriti;
 - 2.2.3. darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī SEPLP un NEPLP prasībām;
 - 2.2.4. finanšu darbību un informācijas precizitāti un uzticamību;
 - 2.2.5. reputācijas aizsardzību;
 - 2.2.6. sabiedrības uzticēšanos un caurspīdīgu resursu izmantošanu.
- 2.3. Politika ir saistoša visiem LSM darbiniekiem un valdei.

3. IKS pamatprasības

- 3.1. Efektīva, lietderīga un ekonomiska LSM darbība atbilstoši tā darbības jomai, izvirzītajiem mērķiem, darbības pamatprincipiem, uzdevumiem un pieejamajiem resursiem.
- 3.2. LSM darbība sabiedrības interesēs, nodrošinot labu pārvaldību.
- 3.3. LSM darbība atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei.
- 3.4. Iespējamo korupcijas un interešu konflikta izveidošanās risku novēršana.
- 3.5. Mantas un finanšu līdzekļu izšķērdēšanas, neefektīvas un nelietderīgas izmantošanas novēršana.
- 3.6. Pieļauto kļūdu savlaicīga identificēšana un novēršana, kā arī nepieciešamo uzlabojumu veikšana.
- 3.7. Savlaicīgas, ticamas finanšu vai vadības informācijas iegūšana, kā arī aizsardzība pret informācijas neatļautu izpaušanu.

4. IKS elementi (COSO ietvars)

IKS sastāv no šādiem savstarpēji saistītiem elementiem:

4.1. Iekšējās kontroles vide:

- 4.1.1. LSM organizatoriskā struktūra, kas atbalsta redakcionālo neatkarību un nodrošina efektīvu pārvaldību;
- 4.1.2. procesu apraksti, kuros tiek noteiktas procesu kontroles un atbildīgie. Šie apraksti tiek fiksēti reģistrā, kas ir pamatu IKS darbības nodrošināšanai;
- 4.1.3. struktūrvienību nolikumi un darbinieku amatu apraksti;
- 4.1.4. ētikas un redakcionālās neatkarības principi, kas ir obligāti visiem darbiniekiem;
- 4.1.5. LSM redakcionālās neatkarības pārvaldības ietvars (redakcionālās padomes uzraudzība, iespējamā spiediena/ietekmes dokumentēšana, periodiski neatkarības pašnovērtējumi);
- 4.1.6. personāla vadības principi, kas nodrošina kvalificētu un neatkarīgu personālu.

4.2. Risku novērtējums:

- 4.2.1. tiek apzināti iekšējie un ārējie riski atbilstoši Risku pārvaldības politikai un Risku reģistram: reputācijas, juridiskie, IT, drošības, finanšu, korupcijas, redakcionālās neatkarības ietekmēšanas u.c. regulāri identificētie riski;
- 4.2.2. risku novērtējums tiek veikts vismaz reizi gadā, kā arī būtisku pārmaiņu gadījumā;
- 4.2.3. būtiskākajiem riskiem noteikts to pieņemamais risku līmenis un tie tiek pārvaldīti prioritāri saskaņā ar Risku pārvaldības politiku un Risku reģistru.

4.3. Kontroles pasākumi:

- 4.3.1. “četrus acu princips” būtiskos finanšu, iepirkumu, līgumu un redakcionālās politikas lēmumos;
- 4.3.2. IT un finanšu uzskaites sistēmu validācijas mehānismi;

- 4.3.3. LSM personas datu aizsardzības prasību ievērošana, nodrošinot datu apstrādes kontroļu (piekļuves tiesības, žurnālfaili, minimizācija, incidentu pārvaldība) integrēšanu procesos un regulāras pārbaudes;
- 4.3.4. atbildību sadalījums starp redakcionālo un administratīvo vadību;
- 4.3.5. regulāras pārskatu procedūras ar mērķi uzraudzīt resursu izmantošanu;
- 4.3.6. interešu konflikta novēršanas procedūras un publiskās pārskatāmības mehānismi.
- 4.4. Informācija un saziņa:
 - 4.4.1. iekšējās informācijas (komunikācijas) nodrošināšana darbiniekiem par stratēģiju, ētikas principiem un procedūrām;
 - 4.4.2. sabiedrības informētības un LSM darbības un resursu izlietojuma caurskatāmības nodrošināšana;
 - 4.4.3. noteikta dokumentu aprites un arhivēšanas kārtība;
 - 4.4.4. informācijas aizsardzības nodrošināšana.
- 4.5. Uzraudzība:
 - 4.5.1. regulāri iekšējie auditi un neatkarīgi ārējie auditi;
 - 4.5.2. IKS efektivitātes pašnovērtējums (vismaz reizi gadā);
 - 4.5.3. vadības pārskati par risku pārvaldību un IKS uzlabošanas pasākumiem;
 - 4.5.4. pastāvīgi satura kvalitātes kontroles pasākumi;
 - 4.5.5. IKS pasākumi ir samērīgi pret risku un izmaksu ieguvumu, kas tiek veikti, izvairoties no formālām vai darbību traucējošām prasībām.

5. Trīs aizsardzības līniju modelis

- 5.1. Pirmā līnija – struktūrvienību vadība un darbinieki, kas īsteno ikdienas kontroli, ievēro procedūras un pārvalda riskus.
- 5.2. Otrā līnija – LSM valdes noteiktās kontroles sistēmas (risku vadība, atbilstības uzraudzība, finanšu kontrole, IT drošība).
- 5.3. Trešā līnija – iekšējais audits, kas sniedz neatkarīgu pārlicību SEPLP un valdei par pirmās un otrās līnijas efektivitāti.

6. Atbildības sadalījums

- 6.1. IKS uzraudzība notiek atbilstoši SEPLP Sabiedriskā pasūtījuma izstrādes, uzskaites un izpildes uzraudzības kārtības nolikumam:
 - 6.1.1. **LSM valde** izveido, uztur un pilnveido IKS, izstrādā un īsteno risku vadības plānus, integrē kontroles ikdienas procesus un iesniedz SEPLP ziņojumu SEPLP noteiktajā termiņā par risku vadības pasākumiem iepriekšējā gadā, kā arī par risku vadības plāna izpildi, risku vadības politikas īstenošanu un būtiskāko risku apetītes robežu noteikšanu;

- 6.1.2.**LSM valde**, pamatojoties uz SEPLP apstiprinātajiem iekšējā auditora ieteikumiem nepilnību novēršanai, SEPLP noteiktajā termiņā iesniedz apstiprināšanai SEPLP nepilnību novēršanas plānu;
- 6.1.3.**SEPLP** veic LSM IKS uzraudzību, izvērtējot iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmas dokumentus un pārskatus par tās darbību un nepieciešamajiem uzlabojumiem, kā arī apstiprinot būtiskākās politikas, kurās definēti LSM darbības principi attiecībā uz risku pārvaldību, interešu konflikta novēršanu, korupcijas apkarošanu, korporatīvo pārvaldību un citiem jautājumiem;
- 6.1.4.**SEPLP** reizi gadā apstiprina gadskārtējo iekšējās kontroles sistēmas efektivitātes vērtējumu (balstītu uz SEPLP noteiktajā termiņā iesniegtu valdes atskaiti, iekšējā audita ziņojumiem un ārējām pārlicēības aktivitātēm) un nosaka uzlabojumu prioritātes nākamajam gadam;
- 6.1.5.**iekšējais audits** (funkcionāli pakļauts SEPLP) veic neatkarīgu un objektīvu IKS, risku vadības un LSM pārvaldības novērtējumu, sagatavo regulārus ziņojumus par IKS efektivitāti SEPLP un valdei SEPLP noteiktajā termiņā un iesniedz apstiprināšanai SEPLP atskaiti par iekšējā audita plāna izpildi iepriekšējā gadā, kā arī ieteikumus nepilnību novēršanai un uz riskiem balstītu iekšējā audita plānu kārtējam gadam;
- 6.1.6.**struktūrvienību vadītāji** īsteno IKS savā pārraudzības jomā, veic risku identificēšanu un kontroļu ieviešanu sadarbībā ar risku speciālistu;
- 6.1.7.**darbinieki**, izpildot amata pienākumus, ievēro noteiktos iekšējās kontroles principus, saistošos iekšējos un ārējos normatīvos aktus un piešķirtā pilnvarojuma apjomu, kā arī ziņo tiešajam vadītājam vai atbildīgajam procesa vadītājam par pārkāpumiem un riskiem, un izsaka priekšlikumus IKS nepilnību novēršanai.

7. Noslēguma jautājumi

- 7.1. Politika tiek pārskatīta vismaz reizi divos gados vai pēc nepieciešamības, ja mainās normatīvo aktu regulējums, LSM stratēģiskie mērķi vai būtiski riski.
- 7.2. Politika stājas spēkā pēc apstiprināšanas SEPLP.
- 7.3. Par Politikas ievērošanu atbild LSM valde, nodrošinot, ka visi darbinieki ar to tiek iepazīstināti.